

κόλακας

Κυριακή, 20 Ιουλίου 2014

124

Σημασία:

κόλακας (ο/η) (κολάκων) πρόσωπο που κολακεύει κάποιον, συνήθ. ανώτερό του, με σκοπό να κερδίσει την εύνοιά του συν. (οικ.) γαλίφης, γλείφτης.

κολακεία (η) [αρχ.] (κολακειών) λόγος υπερβολικά επαινετικός, που λέγεται για την απόκτηση της εύνοιας (κάποιου): αρχίζω τις ~ || δεν είναι πρόκειται για την α/.ήθεια συν. φιλοφρόνηση, (οικ.) γαλιφιά, γλείψιμο.

κολακευτικός, -ή, -ό [αρχ.] 1. (α) αυτός που αποσκοπεί στην κολακεία: - σχόλιο / λόγος / έκφραση (β) (ειδικότ.) επαινετικός, που κάνει κάποιον να αισθάνεται ωραία για τον εαυτό του: οι εφημερίδες έγραψαν πολύ ~ σχόλια για την ερμηνεία της || ήταν πολύ κολακευτικό για εκείνη το γεγονός ότι της πρότεινε να συνεργαστούν ([είναι ιδιαίτερα κολακευτικό για μια γυναίκα το να της στέλνει κάποιος λουλούδια 2. αυτός που προσδίδει ομορφιά και χάρη, που αναδεικνύει τα ωραία χαρακτηριστικά: πολύ - φωτογραφία, την κάνει να φαίνεται σαν μοντέλο. — κολακευτικά επίρρ.

Εγκυκλοπαιδικά:

Ετυμολογία:

κόλακας

Από το αρχ. **κόλαξ**, -ακος. αβεβ. ετύμου. ίσως συνδ. με το αρχ. ρ.

κηλώ (-έω) «γοητεύω. θέλγω»· ή. κατ' άλλη εκδοχή, με το ρ. **κέλλω** «θέλω σε κίνηση, ενθαρρύνω»].¹⁷¹

Με το **κηλέω** συμφωνεί ο Hofman¹⁹⁶

κόλαξ, -ακος, ό βό. θωϊτεύων, κολακεύων, κόλαξ·, κολακεύω :είμαι κόλαξ. κολακεία, ή ·ό,τι καί νῦν, χολακ*Ιβ·, κολακετικός, ο άνήκων
Εισ τήν κολακείαν, κολακευτικός» : ίσως συγγ. τω κηλέω.

κηλέω "θέλγω, μαγεύω, σαγηνεύω, έξαπατώ, Αποπλανώ», κηληθμός, δ ·θέλξις, καταγοήτευσις», κηληδόνες,αί ωδικά θελκτικά δαιμόνια, ώς αί Σειρήνες», Πβ. κόλαξ.

Όμως στο Etymologicum latinum σελ.14 [35]

Græci κολακας vocant siue απο τ' κόλυ, id est, τῆς τροφῆς alimento, vnde & ψωμόκολαξ dictus: siue quod sit κόλυ, id est, μπιτίμις, non integer. Androcides Medicus ἀπὸ τῷ κολάδαυ deriuasse legitur

Οι Έλληνες τον κολακα ονομαζουν από το κόλον ητοι κομμάτι κυριως τροφης, εξου και ο ψωμοκολαξ.

λάδαι deriuasse legituĩ

Οι Έλληνες τον κολακα ονομαζουν από το κόλον ητοι κομμάτι κυριως τροφης, εξου και ο ψωμοκολαξ. Αυτος που επαινει καποιον υπεμετρα για να του αποσπασει ένα κομματι ψωμι, ο παράσιτος. Η λεξη σε αποσπάσματα του Αριστοφάνη:(167.) *ψίθυρός τ' έκαλοῦ και ψωμοκόλαξ.*

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά galiofo βλ γαλιφης adulateore

Αγγλικά flatterer

Γαλλικά flatteur

Εικόνες:

Μυθοι:

Κόραξ κρέας άρπάσας επί τινος δένδρου έκάθισεν. Άλώπηξ δέ θεασαμένη αυτόν και βουλομένη τοῦ κρέατος περιγενέσθαι στάσα έπήνει αυτόν ως εύμεγέθη τε και καλόν, λέγουσα και ως πρέπει αυτώ μάλιστα τών όρνέων βασιλεύειν, και τοῦτο πάντως αν έγένητο, εί φωνήν έχειν. Ό δέ παραστήσαι αυτή θέλων ότι και φωνήν έχει, άποβαλών τó κρέας μεγάλα έκεκράγει. Έκείνη δέ προσδραμοῦσα και τó κρέας άρπάσασα έφη· «Ό κόραξ, και φρένας εί είχες, ούδέν αν έδέησας είς τó πάντων σε βασιλεύσαι.»

Πρός άνδρα άνόητον ό λόγος εύκαιρος.

Ένας κόρακας έκλεψε ένα κομμάτι κρέας, κ πήγε κάθισε σε ένα δέντρο για να το φάει. Τον βλέπει τότε μιά αλεπού κ άρχισε να τον παινεύει: "τί μεγάλο που είναι το άνοιγμα των φτερών σου! Τί γυαλιστερά φτερά! τί επιβλητική παρουσία! Τί δυνατό ράμφος! Με όλα τα προσόντα που έχεις, αν είχες κ δυνατή φωνή, θα γινόσουν σίγουρα ο βασιλιάς των πουλιών". Τότε ο κόρακας, για να αποδείξει οτι έχει κ δυνατή φωνή, άνοιξε το στόματου για να κράξει • ανοίγοντας βέβαια το στόμα, του έπεσε το κρέας που κρατούσε, κ το άρπαξε η αλεπού. Του είπε τότε: βλέπω οτι κ φωνή δυνατή έχεις! Έ λοιπόν, κ λίγο μυαλό αν είχες, τότε σίγουρα θα γινόσουν ο βασιλιάς των πουλιών!

Όποιος έχει μυαλό, φυλάγεται απο τις **κολακειές**. Με **κολακειές**, άλλωστε, δέν εξαπάτησε ο διάβολος τους πρώτους ανθρώπους; "Γι' αυτό σας απαγορεύει ο Θεός να φάτε αυτόν τον καρπό, γιατί τότε θα γίνετε κι εσεις σαν θεοί, θα είστε σοφοί, θα γνωρίζετε το καλό κ το κακό!".

Παροιμίες:

κρεΐσσον ές κόρακας η ές κόλακας έμπεσεΐν

Παραδείγματα:

Αναφορές

Ποίηση

Copyright© 2013 by Aris Stougiannidis AENAON - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ